

GALERIJA PLANINSKE FOTOGRAFIJE (Gorenja vas nad Škofjo Loko)

Pravzaprav smo do svojih sodelavcev kar premalo pozorni, kadar smo prepričani, da uspešno, dobro delajo. To mi je hodilo na misel, ko sem končno le našel čas in priložnost, da obiščem galerijo osnovne šole »Ivan Tavčar« v Gorenji vasi v Poljanski dolini, 16 km nad Škofjo Loko. Vedel sem, odkar je bila ta lepa, moderna šola v Tavčarjevem domačijem okolju odprta, da gre na roko našemu fotoklubu, planinskim fotografom, ki nastopajo z našim emblemom, z našim imenom že nekaj let. Spominjam se, kako je naša centralna propagandna komisija nekajkrat klonila pred dejstvom, da po osvoboditvi skoraj dve desetletji ni mogla postaviti na noge planinske fotistične sekcije ali fotokluba. Ko sem bil sam odgovoren za propagandno komisijo, sem iskal vzrok predvsem v tem, da nismo znali ali mogli dobiti močne osebnosti, ki bi mlade fotiste vodila, učila, vzgojala, spodbujala. Kajti ne morem reči, da bi PZS zanemarjala pomen planinske fotografije in pomen naraščanja, ki bi se posvečal fotokulturi in umetniški fotografiji, saj se je med obema vojnama, ali pa že od drenovcev sem, na Slovenskem razcvetela in s svojimi dosežki tudi po svetu žela priznanje, celo velika odlikovanja in nepretrgano pozornost. Motiviko pa so slovenski umetniški fotografi od nekdanj najraje izbirali v neizčrpnem planinskem kaleidoskopu. Stvar se je takorekoč čez noč obrnila, ko je upravni odbor Planinske zveze Slovenije pridobil za sodelovanje in strokovno pomoč tov. Vlastjo Simončiča, ki ga odlikuje solidno znanje, strokovna razgledanost in umetniški občutek za vsebino in formo fotografije. Odkar je tov. Simončič zbral okoli sebe v začetku le dobro desetino mladih fotistov, smo na sejah UO PZS ugotavljali razveseljivo prebujanje planinske fotografije, vztrajno rast kvalitete, organizacijsko spretnost, in že kar lepe, celo mednarodne uspehe članov. Ko sem dobil vabilo na 14. razstavo »planinskih fotografij članov fotokluba PZS«, odprto za 29. novembra, na Dan republike, sem na tistem sklenil, da me od obiska ne odvrne nobena stvar. In potem sem se udeležil šolske akademije v proslavo rojstva nove Jugoslavije, v proslavo pa je bila kot zadnja točka vključena tudi razstava naših mladih fotistov. Nastopi otrok in doraščajoče mladine, blesk njihovih oči, zaupljivost in pričakovanje mladih src, poln avditorij, sodobno šolsko okolje – vse me je prevzemalo in celo ganilo.

Na koncu so se v stranski dvorani zbrali okoli tov. V. Simončiča, strokovnega in umetniškega vodje fotokluba, tisti, ki jih je foto razstava zanimala. Ni jih povabil konferencier, napovedovalec, ki je zvesto in prizadevno vodil vso akademijo. To se

mi ni zdelo prav, saj je bila razstava na programu akademije. Nič ni bilo razvidno, da bo odprta pred posebno, ločeno publiko. Ob misli na zgodovino in uspehe slovenske fotografije, na idejno politično rojstvo planinske kulture, v katero spada tudi umetniška fotografija in na vzgojno-izobraževalno vrednost planinstva se mi je zdelo, da bi krajevna šolska akademija samo pridobila, če bi tudi formalno pritegnila zadnjo točko kot enakopravno in vredno za krajevno publiko, za mladino, starše in častne goste. Na vabilu za razstavo je jasno pisalo: V čast Dneva republike.

Razstavljene fotografije, s katerimi so se predstavili Joco Balant, Jaka Bregar, Hani Cankar, Marija Česnik, Vasja Doberlet, Stane Kvaternik, dr. Dušan Müller, dr. Luka Pintar, Marija Rojnik, Jelka Simončič, Vlastja Simončič, Gabrijel Strah in Albin Šmon, so nazorno prikazale umetniški nivo kluba, njegov tematični program, razmeroma širok in obenem izbran, njegovo prizadevanje za tehnični in umetniški napredek.

Ne pozabimo: Brez impulzov nobena stvar ne gre! In ne pojdemo mimo takega dela brezbrizno.

T. O.

6. KONGRES SPELEOLOGOV **JUGOSLAVIJE**

Bil je od 10. do 15. oktobra v hotelu Maestoso v Lipici. Kongres je sklicala Jamarska Zveza Slovenije, pokroviteljstvo pa je prevzel predsednik Skupščine občine Sežana prof. Stane Čehovin.

V lepem jesenskem okolju Lipice se je bilo zbralo okoli 120 udeležencev, jamarjev in raziskovalcev krasa, ki so v dveh dneh podali vrsto referatov teoretične in praktične vsebine, referatov, ki so prinesli v poznavanje krasa in naših domačih krajev vrsto novosti.

Plenarna predavanja v torek, 10. 10., so obravnavala matični Kras in njegovo pokrajinsko in morfogenetsko oznako, stanje in naloge krasoslovja v Sloveniji in 150 let turističnega razvoja Škocjanskih jam. Druga predavanja so bila razvrščena v sekcije za fizično speleologijo in hidrologijo, v sekcijo za speleologijo, v sekcijo za antropospeleologijo in v sekcijo za uporabno speleologijo.

Udeleženci kongresa so si ogledali tudi nastop lipicancev, jamo Vilenico in odšli na ekskurzije po notranjem krasu, v Škocjanske jame ter v Matarsko podolje in jamo Dimnice, kjer je bil prirejen jamarski piknik.

Planince-jamarje bi posebno zanimalo predavanje o Ljubljanski jami in njeni okolici, ki so jo bili raziskovali pod Koglom v Savinjskih Alpah. Doslej je jama raziskana do globine 310 m. V Kačni jami pri Divači je bilo odkritih 1033 m novih

rovov in v globini 335 m so jamarji končno dosegli aktiven podzemeljski tok Notranjske Reke. V območju Pršivca nad Bohinjskim jezerom je vrsta odprav v zadnjih letih raziskovala Brezno pod gamsovo glavico. Odprave v letu 1972 so dosegle skrajne točke brezna, vendar do poročanja podatki o meritvah še niso izrednoteni in točna globina brezna še ni poznana, vsekakor pa je z globino okoli 500 m najgloblje v Jugoslaviji. Akcije so bile v tem breznu izrazito težke.

Podanih je bila še vrsta drugih zanimivih predavanj. Organizator je poskrbel, da so udeleženci dobili razmnožene izčrpne povzetke in vodnik po ekskurzijah.

Na sklepnem zasedanju kongresa so bile sprejete nekatere organizacijske spremembe. Dosedanja Speleološka zveza Jugoslavije se je bila preimenovala v Zvezo speleologov Jugoslavije z notranjo organizacijo, ki ustreza modernejšim in sodobnejšim načelom. Za predsednika je bil izvoljen dr. France Habe, za podpredsednika dr. Mirko Malez in prof. Žarija Bešić, za tajnika pa dipl. ing. Dušan Novak. Blagajnik ZSJ je prof. Tomaž Planina. Med zaključki kongresa, je omeniti prizadevanja za zaščito in varstvo kraškega podzemlja in krasa nasploh. Posebej se je kongres izrekel za zaščito Tare v Črni gori in Skočjanskih jam. Potrebna je najdržnejša registracija in valorizacija kraških objektov. Posebno pozornost je treba posvetiti tudi sistematičnemu in vsestranskemu raziskovanju krasa, predvsem v okviru konkretnih gospodarskih nalog. Potrebno je tudi usposabljanje novih strokovnih in tehničnih kadrov, razvijanje materialne baze, ter strokovno povezovanje doma in na mednarodnem nivoju. Bodoči kongres speleologov Jugoslavije bo v Črni gori.

Dušan Novak

DRAGO KAROLIN – ZVEST PLANINSKI DELAVEC

Drago Karolin se je rodil leta 1901.

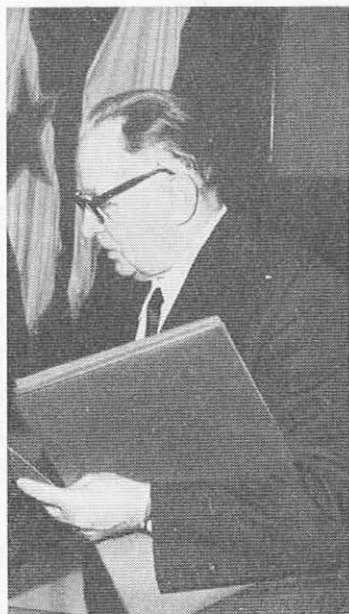
Leta 1915 je po končani osnovni šoli zapustil svoj rojstni kraj Dobrno pri Celju. Odšel je v Maribor, da bi si tam z delom zaslužil denar, ki je potreben za šolanje na učiteljskišči.

Iz Posočja je tedaj pribežalo v Maribor na tisoče beguncev. V mestu je zmanjkalo stanovanj in živeža.

Pri krojačevi družini je dobil brezplačno stanovanje, hrano in še kakšno krono za šolanje. Ker jim je pomagal, so ga obdržali, dokler ni končal učiteljskišča. Počitnik Karolin kot študent ni poznal.

Pri bojih za Maribor in severno mejo je sodeloval in bil pri uličnih spopadih z Nemci ranjen v levo roko.

Po posebnem izpitu na mariborskem učiteljskišči za učitelja meščanskih šol je dobil zaposlitev na meščanski šoli, ki so jo

prav takrat ustanavljali. Učil je v Vojniku in pozneje v Senovem.

V letih 1931 do 1933 je obiskoval Višjo pedagoško šolo in sicer prvi semester v Beogradu, tri pa nato v Zagrebu, kjer je diplomiral.

Leta 1941 so Nemci Karolina aretirali, mu zaplenili imetje in ga zaprli v Rajhenburškem gradu, odkoder so ga pozneje odpeljali v Slavonsko Požego, kjer so ga izročili ustašem. Iz ustaškega taborišča sta ga rešila dva njegova profesorja Višje pedagoške šole na ta način, da sta ga vpišala kot slušatelja germanistike in hrvaškega jezika. Ko je opravil izpite iz nemščine in hrvaščine, ga je tedanja šolska oblast namestila na gimnazijo v Sidu. Po osvoboditvi je bil v. d. ravnatelja te šole vse do septembra 1946, ko je bila rešena njegova prošnja za repatriacijo.

V času NOV je bil Karolin nekaj let tajnik ilegalnega društva France Rozman v Sidu. Društvo je zbiral pomoč in podatke za partizane.

Po delu v zatohlih učilnicah se je v prostih dneh ves predal izživljanju v naravi. Če je bilo vreme neugodno, je izdeloval lesoreze in linoreze za tiskarne v Celju, ki v tistih časih še niso imele strojev za barvni ofsetni tisk in so jim bili klišeji za tiskanje diplom, plakatov, reklam in vinjet nujno potrebni. Za lovske kočje je izžigal v les šaljive prizore iz lovstva in podobe divjadi. Z denarjem, ki si ga je s tem postranskim delom zaslužil, si je nabavljala opremo za planine, za ribolov in lov. Več let je plačeval zakupnino za gorsko lovišče, ki ga je imel pod Pohorjem in za ribolovne pravice v bistri Hudinji.